

مرزهای اعجاز

به قلم

مرجع عالیقدر حضرت آیه العظمی

حاج سید ابوالقاسم خویی رحمته الله

ترجمه

آیه الله جعفر سبحانی

فهرست نویسی بیش از انتشار توسط: مؤسسه امام صادق علیه السلام

خوش، ابوالقاسم، ۱۲۷۸ - ۱۳۷۱

مرزهای اعجاز / ابوالقاسم خوش؛ ترجمه جعفر سبحانی. - قم: مؤسسه امام صادق علیه السلام، ۱۴۲۷ ق. = ۱۳۸۵

ISBN: 964-357-231-5

۲۲۴ ص.

کتابنامه به صورت زیرنویس.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

کتاب حاضر از مدخل کتاب «البیان» تألیف همین مؤلف ترجمه شده است.

۱. قرآن - اعجاز، الف. سبحانی تبریزی، جعفر، ۱۳۰۸ - مترجم، ب.

مؤسسه امام صادق علیه السلام. ج. عنوان. د. عنوان: البیان.

۲۹۷/۱۵۸

م ۴ / ۹ خ / BP۸۶

مرزهای اعجاز

مترجم ♦ آية الله جعفر سبحانی

چاپخانه ♦ مؤسسه امام صادق علیه السلام

چاپ ♦ اول

تاریخ ♦ ۱۴۲۷/۱۳۸۵ هـ

تعداد ♦ ۲۰۰۰

ناشر ♦ مؤسسه امام صادق علیه السلام

Email: pub@imamsadeq.org

www.imamsadeq.org

مرکز پخش: قم - میدان شهدا، کتابفروشی توحید

۲۹۲۲۳۳۵ و ۷۷۴۵۴۵۷ ☎

فهرست موضوعات

مقدمه چاپ دوم : اعجاز قرآن از جهات گوناگون ۱۳

نهضت قرآنی در عصر حاضر

بیداری ملل مشرق زمین ۱۸

قرآن و خصیصه نهایت ناپذیری آن ۱۹

۱

معجزه چیست؟

اعجاز از نظر لغت و اصطلاح و شرایط آن ۲۷

۲

ادعای نبوت باید با دلیل همراه باشد

پیامبران برای اثبات نبوت خود باید معجزه داشته باشند ۳۲

اعجاز، گواه بر صدق گفتار مدعی است ۳۳

حسن و قبح عقلی پایه دلالت اعجاز ۳۶

۳

لزوم هماهنگی معجزه با علوم و فنون رایج هر زمان

هماهنگی معجزه با فن رایج زمان ۴۰

رواج شعر و خطابه در عصر نزول قرآن ۴۱

قرآن معجزه الهی است ۴۵

آیا کسی با قرآن به معارضه برخاسته است؟ ۴۶

قرآن، انشای پیامبر اسلام نیست ۴۹

بلاغت دارای شعب و فنونی است ۴۹

قرآن معجزه جاودانی است ۵۱

امتیازهای قرآن بر دیگر معجزات ۵۵

۴

اعجاز قرآن از نظر معارف الهی

صفات خدا در قرآن ۶۳

صفات پیامبران در قرآن ۶۷

۱. آدم و حوا از نظر تورات ۷۱

۲. ابراهیم در تورات ۷۳
۳. سرگذشت لوط و دخترانش در تورات ۷۴
۴. نبوتی که به غارت رفت ۷۵
۵. یهودا با عروس فرزند خود نزدیکی می کند ۷۷
۶. تجاوز به همسر يك مؤمن مجاهد ۷۷
۷. سلیمان و ترویج بت پرستی ۷۹
۸. ویرانی بتکده های سلیمان ۸۰
- دستور خدا به هوشیع ۸۱
- توهین عیسی به مادر خود ۸۲
- تبدیل آب به شراب از طریق اعجاز ۸۳

۵

اعجاز قرآن از نظر انسجام در مضمون و اسلوب

- استواری و عدم اختلاف در اسلوب ۹۰

۶

اعجاز قرآن از نظر قانون گذاری

- میانروی اساس تعالیم اسلام است ۹۷
- میانروی در صرف مال ۹۹

- ۱۰۰ بردباری در عین مبارزه با ستمگر
- ۱۰۱ نمونه دیگر از برنامه های اعتدالی قرآن
- ۱۰۳ دعوت به سرای دیگر
- ۱۰۴ دعوت به بهره برداری از نعمت های دنیا
- ۱۰۷ دعوت به نیکی ها و مبارزه با فساد
- ۱۰۸ ملاك فضیلت، دانش و پرهیزگاری است

۷

قرآن و حقایق ثابت و خلل ناپذیر

۸

قرآن و مسئله خبر از غیب

- ۱۱۷ خبر غیبی قرآن در غزوه بدر
- ۱۱۹ خبر غیبی قرآن در صیانت نبی
- ۱۲۰ خبر غیبی قرآن در گسترش آیین توحید
- ۱۲۱ خبر غیبی قرآن در پیروزی روم بر ایران
- ۱۲۲ خبر غیبی قرآن درباره ابولهب

۹

قرآن و اسرار آفرینش

- ۱۲۸ تلقیح نباتات به وسیله باد

حرکت زمین	۱۳۰
نیم کره دیگر زمین	۱۳۲
قرآن و کرویت زمین	۱۳۴

۱۰

پندارهای بی اساس پیرامون اعجاز قرآن

و پاسخ آنها

۱. مخالف قواعد عربی است	۱۴۳
۲. درك اعجاز قرآن، همگانی نیست	۱۴۵
۳. معارضه با قرآن ممکن است	۱۴۷
۴. با عهدین مخالف است	۱۴۹
۵. تناقض دارد	۱۴۹
۶. چرا کتاب «اقلیدس» و «مجسطی» معجزه نباشد؟!	۱۶۰
۷. قدرت و انس، مانع از مقابله شده اند	۱۶۱
۸. تاریخ جمع آوری قرآن با اعجاز آن نمی سازد	۱۶۵
۹. اسلوب قرآن با روش بلیغان، متفاوت است	۱۶۷

۱۱

نویسنده مسیحی و آهنگ معارضه با قرآن

معارضه با سوره حمد	۱۷۲
--------------------	-----

تحلیل جمله‌ها سوره ساخته	۱۷۷
معارضه با سوره «کوثر»	۱۸۰
تفسیر سوره کوثر	۱۸۳

۱۲

معجزات دیگر پیامبر اسلام ﷺ

نخستین دلیل منکران معجزه: اظهار ناتوانی از برخی	
درخواست‌ها	۱۹۱
خواسته‌های آنان یا نزول عذاب و یا معجزه‌ای بود که انکار آن	
مایه نزول عذاب بود	۲۰۲
گواه بر نظر اول	۲۰۲
گواه بر نظر دوم	۲۰۳
راهنمایی روایات	۲۰۵
دومین دلیل منکران معجزه: اظهار ناتوانی از:	
۱. کرات آسمانی را قطعه قطعه بر سر آنها فرو ریختن	۲۰۹
۲. آنان را با خدا روبرو سازد تا او را از نزدیک مشاهده کنند	۲۱۰
۳. کتابی را از آسمان فرود آورد	۲۱۱
سومین دلیل منکران معجزه	۲۱۶
نبوت پیامبر اسلام ﷺ در عهدین	۲۲۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بشر امروز پس از يك تجربه و آزمایش گسترده، و تشكيل مجامع قانونگذاری به صورت های مختلف، در عرصه های گوناگون، به این نتیجه رسیده است: آنچه تاکنون از قوانین و نظام های اجتماعی و سیاسی و حقوقی تنظیم کرده است، ضامن سعادت همه جانبه بشر نبوده، هر چند به صورت نسبی مفید و سودمند واقع شده است. از این جهت دانشمندان، پیوسته در فکر بازبینی در حقوق و قوانین مدنی و بین المللی هستند تا بتوانند گاستی ها را برطرف کنند، و سعادت مورد نظر را تأمین نمایند. ولی در طریق تحقق این هدف، مشکل بزرگ، «بخشی نگری» و «يك سو نگری» بشر است، و هر چه هم بخواهد خود را از آن رها سازد، امکان پذیر نمی باشد و در نتیجه اندیشه های وی نمی تواند منافع همه بشرها را به صورت یکسان دربرگیرد.

برای رفع این مشکل، باید سراغ منبعی رفت که از افق بالاتر بر جامعه انسانی بنگرد، و همه انسان ها را بشناسد، اما خود در آن

منافعی نداشته باشد و این جز مکتب وحی چیز دیگری نیست، که دو شرط اساسی قانونگذاری به صورت روشن در آن هست:

۱. انسان شناس کامل باشد.

۲. نفع و سود شخصی در وضع قوانین نداشته باشد.

آخرین شخص از سلسله پیامبران الهی، و آموزگاران آسمانی، با آخرین پیام، به سوی بشریت مبعوث شده، و به زندگی انسان به صورت همه جانبه نگریسته است. مثلاً: نظر به مسایل اجتماعی، او را از نظر به مسایل فردی، باز نداشته، دعوت او به عبادت و درون گرایی، او را از برون گرایی منصرف نساخته، و با مطالعه همه زوایای زندگی بشر، در هر عرصه ای پیامی دارد، و بیش از چهارده قرن از نزول اصول و پیام های قرآنی او می گذرد، و پیشرفت علوم بشری، پیوسته لایه هایی از عظمت آن را کشف نموده و چیزی از جهان شمولی آن نکاسته است.

از این نظر بحث و گفتگو درباره محتویات این معجزه جاودان، پیوسته مورد اهتمام علما و دانشمندان بوده و از روز نزول قرآن تا به امروز، هزاران کتاب، درباره جوانب گوناگون آن نوشته شده است که شمار آنها را فقط خالق جهان می داند. یکی از بحث های مهم قرآن، جنبه اعجاز آن است که تحدی آن، تا به امروز باقی بوده و در گوش جهانیان طنین انداز است:

﴿قُلْ لِّئِنْ أَجْتَمَعَتِ الْحِجْنُ وَالْإِنْسُ عَلٰی أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ

هَذَا الْقُرْآنَ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ
ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾ (اسراء/ ۸۸).

«بگو اگر انس و جن گرد آیند تا مانند این قرآن را بیاورند،
نخواهند توانست، حتی اگر همه پشتیبان یکدیگر باشند».

یکی از بحث‌های مربوط به اعجاز قرآن، قوانین اجتماعی و
سیاسی و اقتصادی آن است که تاکنون به قوت خود باقی مانده و
کوچک‌ترین خدشه‌ای بر آنها وارد نشده است، و مصلحان جهان
سعادت خود را در عمل به آنها می‌دانند.

در میان آثار مربوط به اعجاز قرآن، اثر ارزشمند مرجع عالیقدر
شیعه مرحوم آیه الله العظمی آقای حاج سید ابوالقاسم خوبی است که
به نام «البیان» چاپ و منتشر شده است و پیوسته مورد استقبال و
پذیرش دانشمندان بوده است.

او در مقدمه این کتاب درباره اعجاز قرآن از جهات مختلف
سخن گفته و تا آنجا که امکانات اجازه می‌داده، آن را به شیوه زیبایی
به رشته تحریر کشیده است.

دوست شهیدم که شایسته است در فراق وی خون گریه کنم
یعنی مرحوم آیه الله آقای حاج میرزا علی غروی (۱۳۴۹-۱۴۱۹ هـ. ق)
مؤلف کتاب «التنقیح» که به وسیله درخیمان صدام جام شهادت
نوشید، در سال ۱۳۴۷ هجری شمسی نامه‌ای به اینجانب نوشت و

علاقه مؤلف محترم را به ترجمه فارسی این بخش از کتاب «البیان» منعکس نمود و از من خواست که به ترجمه این بخش پردازم، و من از روی ارادت به مؤلف بزرگوار که پیوسته از آثار علمی او بهره برده‌ام، و نیز به خاطر ارادت دیرینه‌ای که به حضرت آیه الله غروی داشتم، به ترجمه این بخش دست یازیدم و در سال ۱۳۴۹ به زیور طبع آراسته گردید. و نسخه‌ای حضور آقای غروی ارسال شد تا از نظر مبارک مؤلف بگذرد، پس از چندی مرحوم غروی طی نامه‌ای نوشت: حضرت آیه الله خویی ترجمه را ستوده و فرمودند: «زیبا و شیوا ترجمه شده است».

اکنون متجاوز از ۳۶ سال از نگارش و نشر آن می‌گذرد، بار دیگر پس از بازبینی و تجدید نظر، به دست نشر مجدّد سپرده شد و در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌گیرد.

امید است این ترجمه مورد قبول حضرت ولی عصر - عجل الله تعالی فرجه الشریف - واقع شود و چراغی فراراه جوانان پیروی قرآن و شیفتگان وحی الهی قرار گیرد.

قم - مؤسسه امام صادق (ع)

جعفر سبحانی

۱۳۸۴/۱۲/۱۲

۲ صفر ۱۴۲۷